

МЕЂУНАРОДНИ СТАНДАРД РЕВИЗИЈЕ 220 КОНТРОЛА КВАЛИТЕТА РЕВИЗИЈЕ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЕШТАЈА

(Стандард важи за ревизије финансијских извештаја
за периоде који почињу 15. децембра 2009. године или касније)

САДРЖАЈ

Параграф

Увод

Делокруг овог ISA	1	
Систем контроле квалитета и улога тима који ради на ангажовању		2-4
Датум ступања на снагу	5	
Циљ	6	
Дефиниције	7	
Захтеви		
Одговорност руководства за квалитет ревизије		8
Релевантни етички захтеви	9-11	
Прихватање и наставак сарадње са клијентом и ангажовања ревизије		12-13
Именовање тима за ангажовање		14
Спровођење ангажовања	15-22	
Надзор	23	
Документација	24-25	
Примена и остала објашњења		
Систем контроле квалитета и улога тима који ради на ангажовању	A1-A2	
Одговорност руководства за квалитет ревизија		A3
Релевантни етички захтеви	A4-A7	
Прихватање и наставак сарадње са клијентом и ангажовања ревизије	A8-A9	
Именовање тима за ангажовање		A10-A12
Спровођење ангажовања	A13-A32	
Надзор	A33-A35	
Документација.....		A36

Међународни стандард ревизије (ISA) 220, *Контрола квалитета ревизије финансијских извештаја* треба тумачити у контексту ISA 200 *Општи циљеви независног ревизора и спровођење ревизије у складу са Међународним стандардима ревизије.*

Увод

Делокруг овог ISA

1. Овај Међународни стандард ревизије (ISA) се бави специфичним одговорностима ревизора у вези са поступцима контроле квалитета ревизије финансијских извештаја. Такође се бави, где је то применљиво, одговорностима лица која врши контролни преглед квалитета ангажовања. Овај ISA треба тумачити у складу са релевантним етичким захтевима.

Систем контроле квалитета и улога тима који ради на ангажовању

2. Системи контроле квалитета, политика и процедуре су одговорности ревизијске фирме. У складу са ISQC 1, фирма је у обавези да успостави систем контроле квалитета осмишљен тако да пружи уверавање у разумној мери:

(а) да фирма и њени запослени раде у складу са стандардима професије и регулаторним и законским захтевима, и

(б) да су извештаји које је издала фирма или партнер одговоран за ангажовање примерени датим околностима.

Овај ISA се заснива на претпоставци да фирма подлеже захтевима ISQC 1 или националним захтевима

који су бар подједнако строги. (видети параграф A1)

3. У контексту система контроле квалитета у фирми, тимови на ангажовању имају одговорност да примене поступке контроле квалитета који су применљиви на појединачно ангажовање ревизије и пруже фирми релевантне информације које ће омогућити функционисање система контроле квалитета у делу који се односи на независност.

4. Тим који ради на ангажовању има право да се ослони на систем контроле квалитета у оквиру фирме, осим уколико није другачије назначено од стране фирме или других страна. (видети параграф A2)

Датум ступања на снагу

5. Овај ISA ступа на снагу за ревизије финансијских информација за периоде који почињу 15. децембра 2009. године или касније.

Циљ

6. Циљ ревизора је да успостави поступке за контролу квалитета на нивоу ангажовања, које ће ревизору пружити уверавање у разумној мери да је:

(а) Ревизија обављена у складу са професионалним стандардима и применљивим регулаторним и законским захтевима; и

(б) Извештај ревизора у складу са околностима.

Дефиниције

7. У овом ISQC, наведени појмови имају следеће значење:

(а) Партнер ангажовања^а – Партнер или друго лице у фирми које је одговорно за ангажовање, постигнути успех и извештај који се издаје у име фирме, и које, где је то потребно, поседује одговарајућа овлашћења дата од стране професионалног, правног или регулаторног тела;

(б) Контролни преглед квалитета ангажовања – Процес осмишљен у циљу пружања објективне евалуације, на дан објављивања извештаја или пре њега, значајних расуђивања тима који ради на ангажовању и закључака донетих у формулисању извештаја. Процес контролног прегледа квалитета ангажовања се врши за ревизије финансијских извештаја ентитета који су котирани на берзи и остала ангажовања, ако постоје, за које је фирма утврдила да је неопходан контролни преглед квалитета ангажовања.

(ц) Лице које врши контролу квалитета ангажовања – Партнер, друга особа у фирми, спољни сарадник са одговарајућим квалификацијама или тим састављен од таквих појединаца од којих нико није део тима који ради на ангажовању, и који имају довољно и прикладно искуство и овлашћења за објективну евалуацију значајних расуђивања тима који ради на ангажовању и закључака до којих је тим дошао при формулисању извештаја.

(д) Тим који ради на ангажовању – Сви партнери и запослени који раде на ангажовању као и сви појединци запослени у фирми или мрежи који обављају поступке у склопу ангажовања. То не укључује и спољне стручне сараднике ревизоре ангажоване од стране фирме или мреже фирме. Израз „тим који ради на ангажовању“ исто тако не укључује појединце из функције интерне ревизије клијента који пружају директну помоћ у ревизијским ангажовању када екстерни ревизор поступа у складу са захтевима наведеним у стандарду ISA 610 (ревидиран 2013. године).

(е) Фирма – Индивидуално лице које обавља праксу (практичар), партнерство, корпорација или неки други ентитет професионалних рачуновођа;

(ф) Инспекција – у вези са завршеним ангажовањима, процедуре осмишљене у циљу утврђивања доказа о усаглашености рада тима који је радио на ангажовању са политикама и процедурама контроле квалитета фирме.

(г) Котирани ентитет – Ентитет чије су акције, деонице или дужнички инструменти котирани на признатој берзи или се њима тргује по правилима признате берзе или еквивалентног тела.

(х) Надзор – Процес који се састоји од сталног разматрања и евалуације система контроле квалитета, укључујући периодичне инспекције одабраних завршених ангажовања, осмишљене да пруже фирми уверавање у разумној мери да систем контроле квалитета ефикасно ради.

(и) Фирма у оквиру мреже – Фирма или ентитет који је део мреже.

(ј) Мрежа – Већа структура:

(i) чији је циљ сарадња, и

(ii) која је очигледно створена у циљу остварења профита, поделе трошкова или има заједничко

власништво, контролу или руководство, заједничке политике и поступке за контролу квалитета, заједничку пословну стратегију, користе заједнички заштићени знак или значајан део професионалних ресурса.

(к) Партнер – Сваки појединац који поседује овлашћење да обавезе фирму у односу на перформансе ангажовања на пружању професионалних услуга.

(л) Кадрови – Партнери и остали запослени.

(м) Професионални стандарди – Међународни стандарди ревизије (ISA) и релевантни етички захтеви.

(н) Релевантни етички захтеви - Етички захтеви који су обавезујући за тим који ради на ангажовању и лице које врши контролни преглед квалитета ангажовања, а који су уобичајено дати у деловима А и Б *Етичког кодекса за професионалне рачуновође* (IESBA Кодекс) који је објавио Одбор за међународне рачуноводствене стандарде етике за рачуновође, заједно са националним захтевима уколико су рестриктивнији.

(о) Особље – Професионалци, који нису партнери, укључујући и све стручњаке које фирма ангажује.

(п) Одговарајуће квалификовано екстерно лице – појединац изван фирме који поседује способности и компетенцију неопходну за вршење функције партнера ангажовања, на пример партнер из друге фирме, или запослени (са одговарајућим искуством) у професионалном рачуноводственом телу чији чланови могу да врше ревизију и прегледе финансијских информација из претходних периода или друга ангажовања на основу којих се пружа уверавање или сродне услуге, или у организацији која врши релевантне услуге контроле квалитета.

Захтеви

Одговорност руководства за квалитет ревизије

8. Партнер ангажовања је одговоран за укупан квалитет сваке ревизије која је у његовој надлежности. (видети параграф А3)

Релевантни етички захтеви

9. У току ангажовања на ревизији, партнер пажљиво прати, и уколико је то неопходно, врши испитивања, ради прикупљања доказа о непоштовању етичких захтева од стране чланова тима који ради на ангажовању. (видети параграф А4-А5)

10. Уколико партнер на ангажовању дође до сазнања, путем система контроле квалитета фирме или на неки други начин, који указују да чланови тима на ангажовању нису поступали у складу са релевантним етичким захтевима, партнер на ангажовању, уз консултацију са другим особама у фирми, одређује мере које треба предузети. (видети параграф А5)

Независност

11. Партнер ангажовања треба да формира закључак о усаглашености са захтевима независности који су применљиви на ревизијско ангажовање. При том, партнер ангажовања треба да: (видети параграф А5)

(а) Прикупи релевантне информације из фирме и, где је то применљиво, из мреже којој фирма припада, како би идентификовао и проценио околности и односе који представљају претњу независности;

(б) Прочени информације о идентификованим случајевима, уколико они постоје, кршења политика и процедура фирме у вези са независношћу како би утврдио да ли представљају претњу независности у контексту ревизијског ангажовања;

(ц) Предузме одговарајуће поступке како би се такве претње уклониле или свеле на прихватљив ниво, применом заштитних мера, или, уколико се сматра примереним, повлачењем из ревизијског ангажовања, у случајевима где закон или регулатива дозвољавају повлачење. Партнер ангажовања треба одмах да извести фирму о случајевима када оваква питања нису решена одговарајућим активностима. (видети параграфе А6-А7)

Прихватање и наставак сарадње са клијентом и ангажовања ревизије

12. Партнер ангажовања треба да утврди да су спроведени одговарајући поступци у вези са прихватањем и наставаком сарадње са клијентом и специфичним ревизијским ангажовањима, и да су

донети закључци прикладни. (видети параграфе A8-A9)

13. Уколико партнер ангажовања добије информације које би, да су биле познате раније, узроковале неприхватање ревизијског ангажовања, партнер треба сместа да о томе информише фирму, како би се предузеле неопходне активности. (видети параграф A9)

Именовање тима за ангажовање

14. Партнер на ангажовању треба да утврди да тим који ради на ангажовању, и сви ангажовани стручњаци који нису део тима који ради на ангажовању, заједно имају одговарајуће знање и способности да:

(а) Спроведу ангажовање ревизије у складу са стандардима професије и применљивим регулаторним и законским захтевима; и

(б) Омогуће издавање извештаја ревизора који је у складу са датим околностима. (видети параграф A10-A12)

Спровођење ангажовања

Управљање, надзор и извршење

15. Партнер на ангажовању је одговоран за:

(а) Управљање, надзор и извршење ангажовања ревизије у складу са професионалним стандардима и применљивим регулаторним и законским захтевима. (видети параграфе A13-A15, A20)

(б) Ревизијски извештај који треба да буде у складу са датим околностима.

Прегледи

16. Партнер на ангажовању ће преузети одговорност да прегледи буду урађени у складу са политиком и процедурама фирме. (видети параграфе A16-A17, A20)

17. Пре или на дан издавања ревизијског извештаја, партнер ангажовања кроз преглед документације и дискусију са тимом који ради на ангажовању треба да утврди да је прикупљено довољно адекватних доказа који подржавају донете закључке и извештај ревизора. (видети параграфе A18-A20)

Консултације

18. Партнер ангажовања треба да:

(а) има одговорност за спровођење одговарајућих консултација у оквиру тима у вези проблематичних и спорних питања;

(б) буде задовољан консултацијама спроведеним током ангажовања, како у оквиру тима тако и између чланова тима и других лица одговарајућег нивоа у оквиру фирме или изван ње;

(ц) буде задовољан природом и обимом консултација и резултирајућих закључака, као и начина на који су документоване; и

(д) утврди да ли су закључци донети на основу консултација примењени. (види параграфе A21-A22)

Контролни преглед квалитета ангажовања

19. За ревизије финансијских извештаја ентитета котираних на берзи, и друга ревизијска ангажовања, уколико их има, за које фирма утврди да је неопходно обавити контролни преглед квалитета ангажовања, партнер ангажовања треба да:

(а) утврди да је именовано лице које ће вршити контролни преглед квалитета ангажовања;

(б) разреши сва значајна питања идентификована током ревизије, укључујући и питања идентификована током прегледа квалитета, у сарадњи са лицем које врши контролни преглед; и

(ц) не дозволи издавање ревизијског извештаја све до завршетка контролног прегледа. (видети параграф A23-A25)

20. Лице које врши контролни преглед квалитета ангажовања врши објективну евалуацију значајних просуђивања извршених од стране тима који ради на ангажовању, и закључака донетих током креирања извештаја ревизора. Контролна евалуација подразумева:

(а) Разговор са партнером ангажовања о свим значајним питањима;

- (б) Преглед финансијских извештаја и предложеног извештаја ревизора;
 - (ц) Преглед изабране ревизијске документације у вези значајних просуђивања извршених од стране тима на ангажовању, као и о донетим закључцима; и
 - (д) Оцену донетих закључака приликом формулисања извештаја ревизора и разматрање да ли је предложени извештај одговарајући. (видети параграфе А26-А28, А30-А32)
21. Приликом контролног прегледа квалитета ревизије финансијских извештаја ентитета који се котирају на берзи, лице које врши контролу разматра следеће:
- (а) Процену у погледу независности фирме у односу на одређено ревизијско ангажовање коју је извршио тим који ради на ангажовању;
 - (б) Да ли су обављене одговарајуће консултације у вези са разликама у мишљењима или другим проблематичним и спорним питањима, као и да ли су донети закључци на основу ових консултација; и
 - (ц) Да ли ревизијска документација одабрана за преглед одражава рад у вези са извршеним значајним просуђивањима, као и да ли подржава донете закључке. (видети параграфе А29-А32)

Разлике у мишљењима

22. Уколико се јави разлика у мишљењима унутар тима који ради на ангажовању, са консултантима или, где је то применљиво, између партнера ангажовања и лица који врши преглед квалитета ангажовања, тим који ради на ангажовању поступа у складу са политикама и процедурама фирме које се односе на решавање разлика у мишљењима.

Надзор

23. Ефективан систем контроле квалитета подразумева поступак надзора који је осмишљен да пружи уверавање у разумној мери да су политике и процедуре које се односе на систем контроле квалитета релевантне, адекватне и оперативне. Партнер ангажовања разматра резултате процеса надзора о којима је информисан од стране фирме, или уколико је то применљиво, других фирми у оквиру мреже, о томе да ли идентификована одступања могу утицати на ревизијско ангажовање. (видети параграфе А33-А35)

Документација

24. Ревизор укључује у документацију следеће:
- (а) Уочене проблеме у вези усклађености са релевантним етичким захтевима и начин на који су они решени.
 - (б) Закључке о испуњавању захтева независности који се односе на ревизијско ангажовање, и све релевантне дискусије са фирмом које подржавају ове закључке.
 - (ц) Закључке који се тичу прихватања и продужетка односа с клијентом и ревизијског ангажовања.
 - (д) Природу и делокруг, као и резултирајуће закључке, консултација које су обављене током ревизијског ангажовања. (видети параграф А36)
25. Лице које врши контролу квалитета ангажовања, за прегледано ревизијско ангажовање документује:
- (а) Да су процедуре захтеване политикама фирме о контролном прегледу квалитета ангажовања извршене;
 - (б) Да је контролни преглед квалитета ангажовања завршен пре или на датум издавања ревизијског извештаја; и
 - (ц) Да контролор нема сазнање да постоје нерешена питања која би га навела на уверење да значајна просуђивања вршена од стране тима који ради на ангажовању и донети закључци нису одговарајући.

* * *

Примена и остала објашњења

Систем контроле квалитета и улога тима који ради на ангажовању (видети параграф 2)

A1. ISQC, или национални захтеви који су бар подједнако строги, се бави одговорностима фирме да организује и одржава систем контроле квалитета ревизијских ангажовања. Систем контроле квалитета укључује политике и процедуре које се баве следећим:

- Одговорност руководства за квалитет унутар фирме
- Релевантни етички захтеви
- Прихватање и наставак ангажовања код клијента и специфична ангажовања
- Кадрови
- Спровођење ангажовања
- Надзор

Национални захтеви који се баве одговорностима фирме да организује и одржава систем контроле квалитета ревизијских ангажовања су бар подједнако захтевни као ISQC 1, када обухватају све елементе наведене у овом параграфу и намећу обавезу фирмама да испуне циљеве који су наведени у ISQC 1.

Ослањање на систем контроле квалитета фирме (видети параграф 4)

A2. Осим у случајевима када информације добијене од фирме или треће стране указују на супротно, тим који ради на ангажовању се може ослонити на систем контроле квалитета фирме у вези са, на пример, обезбеђењем:

- Стручности кадрова путем поступака запошљавања и формалном обуком.
- Независности путем прикупљања и преношење релевантних информација о независности.
- Одржавања односа с клијентом путем система прихватања и наставак сарадње.
- Поштовања регулаторних и законских захтева путем процеса надзора.

Одговорност руководства за квалитет ревизија (видети параграф 8)

A3. Активности партнера на ангажовању и одговарајуће поруке другим члановима тима на ангажовању, у вези са преузимањем одговорности за укупан квалитет сваког ревизијског ангажовања, наглашавају:

(а) Значај квалитета ревизије у смислу:

- (i) Рада у складу са професионалним стандардима и регулаторним и законским захтевима;
- (ii) Рада у складу са политикама и процедурама фирме;
- (iii) Издавања ревизијског извештаја који је у складу са датим околностима; и
- (iv) Могућности да чланови тима на ангажовању изнесу забринутост без икаквог страха од евентуалне освете; и

(б) Чињеница да је квалитет од суштинског значаја за спровођење ревизијског ангажовања.

Релевантни етички захтеви

Рад у складу са релевантним етичким захтевима

(види параграф 9)

A4. IESBA Кодекс успоставља следеће основне принципе професионалне етике:

- (а) Интегритет;
- (б) Објективност;
- (ц) Професионалну способност и неопходну пажњу;
- (д) Поверљивост;
- (е) Професионално понашање.

Дефиниције појмова “фирма”, “мрежа” или “умрежена фирма”

(видети параграфе 9–11)

A5. Дефиниције појмова “фирма”, “мрежа” или “умрежена фирма” у релевантним етичким захтевима се могу разликовати од оних које су одређене овим ISA. На пример IESBA Кодекс дефинише појам “фирма” као:

- (а) Индивидуални практичар, партнерство или корпорација професионалних рачуновођа;
- (б) Ентитет који кроз власништво, руководство или на друге начине контролише такве стране; и
- (ц) Ентитет који такве стране контролишу кроз власништво, руководство или на друге начине.

IESBA Кодекс такође даје смернице у вези са појмовима “мрежа” и “фирма у оквиру мреже”.

Приликом испуњавања захтева параграфа 9-11, примењују се дефиниције из релевантних етичких захтева у оној мери у којој је неопходно да би се протумачили ти етички захтеви.

Претње независности (видети параграф 11(ц))

A6. Партнер на ангажовању може уочити претњу независности у вези ревизијског ангажовања, коју мере заштите не могу елиминисати или смањити на прихватљиви ниво. У том случају, као што је наведено у параграфу 11(ц), партнер на ангажовању подноси извештај релевантној особи (особама) у фирми како би се одредили неопходни поступци, што може укључивати елиминисање активности или интереса који узрокују претњу, или повлачење из ревизијског ангажовања, уколико закон или регулатива то дозвољава.

Разматрања специфична за јавни сектор

A7. Независност ревизора јавног сектора може бити заштићена законским мерама. Међутим, ревизори јавног сектора или ревизорске фирме које у њихово име врше ревизију јавног сектора, ће можда морати да, у зависности од услова именована у одређеним правним системима, прилагоде приступ како би се обезбедило испуњење суштине захтева наведених у параграфу 11. Ово може подразумевати, у случајевима када није дозвољено повлачење из ангажовања, обелодањивање, путем јавног извештаја, постојећих околности услед којих би се, да се ради о ревизији у приватном сектору ревизор повукао из ангажовања.

Прихватање и наставак сарадње са клијентом и ангажовања ревизије (видети параграф 12)

A8. ISQC 1 захтева да фирма треба да прибави информације за које сматра да су неопходне у датим околностима, пре прихватања ангажовања код новог клијента, при одлучивању да ли да настави рад на постојећем ангажовању и при разматрања да ли да прихвати ново ангажовање код познатог клијента. Информације које помажу партнеру на ангажовању да утврди да ли су закључци, до којих се дошло у вези са прихватањем и наставком сарадње са клијентом и ревизијским ангажовањима одговарајући, су следеће:

- Интегритет главних власника, кључних руководиоца и лица овлашћених за управљање ентитетом;
- Да ли је наменовани тим компетентан за извршење ревизијског ангажовања и да ли има довољно времена и ресурса;
- Да ли фирма и тим који ради на ангажовању могу испунити релевантне етичке захтеве; и
- Нерешена питања која су се јавила током протеклих или текућег ревизијског ангажовања, и њихов утицај на наставак сарадње.

Разматрања специфична за ентитете у јавном сектору

(видети параграфе 12-13)

A9. У јавном сектору, ревизори могу бити наменовани у складу са законским процедурама. У складу са тим, одређени захтеви и разматрања у вези са прихватањем и наставком односа са клијентом и ревизијским ангажовањима, која су наведена у параграфима 12, 13 и А8 можда нису релевантна. Међутим, информације које су прикупљене као резултат овог поступка могу бити значајне ревизорима у јавном сектору приликом процене ризика и приликом извештавања.

Именовање тима за ангажовање (видети параграф 14)

A10. Тим за ангажовање укључује особу која користи своју стручност у специјалистичкој области рачуноводства или ревизије, било да је ангажована или запослена у фирми, која обавља ревизијске поступке у ангажовању. Међутим, особа која има такву стручност се не сматра чланом тима уколико је ангажована само ради консултација. Консултације су ближе описане у параграфу 18, и параграфима А21-А22.

A11. Приликом разматрања одговарајућих способности и стручности које се очекују од тима као целине, партнер на ангажовању може размотрити следеће карактеристике тима:

- Разумевање и практично искуство у ревизијским ангажовањима сличне природе и сложености, стечено путем одговарајуће обуке и учешћа у ангажовањима.
- Разумевање професионалних стандарда и професионалне и законске регулативе.
- Одговарајуће техничко знање, укључујући релевантно познавање информационе технологије, и специјализоване области рачуноводства и ревизије.
- Познавање специфичне привредне гране у којој клијент послује.
- Способност професионалног просуђивања.

- Разумевање политика и поступака контроле квалитета фирме.

Разматрања која су специфична за ентитете у јавном сектору

A12. У одређеном правном систему, од ревизора јавног сектора се могу захтевати додатне способности. Овакве додатне способности се могу односити на разумевање применљивих аранжмана у вези извештавања, укључујући извештавање законодавне власти, других управних тела или извештавање у јавном интересу. Шири опсег ревизије јавног сектора може обухватати, на пример, неке аспекте ревизије перформанси или свеобухватне процене поштовања законодавства и спречавања и детекције криминалних радњи и корупције.

Спровођење ангажовања

Управљање, надзор и извршење (видети параграф 15(a))

A13. Управљање ревизијским ангажовањем подразумева информисање чланове тима о:

- њиховим задужењима, укључујући и неопходност поштовања релевантних етичких захтева, као и о планирању и спровођењу ревизије уз професионални скептицизам у складу са ISA 200;
- одговорности сваког партнера у случају када је ангажовано више партнера за спровођење ангажовања ревизије.
- Циљевима рада који треба обавити.
- Природи пословања ентитета.
- Ризицима.
- Проблемима који се могу јавити; и
- Детаљном приступу спровођењу ангажовања.

Дискусија између чланова тима омогућава да мање искусни чланови тима постављају питања искуснијима, тако да се успоставља одговарајућа комуникација у оквиру тима који ради на ангажовању.

A14. Одговарајући тимски рад и обука помаже мање искусним члановима тима да јасно разумеју циљеве посла који им је додељен.

A15. Надзор подразумева следеће:

- Праћење напретка ревизијског ангажовања.
- Разматрање способности појединачних чланова тима који ради на ангажовању, да ли имају довољно времена да изврше додељени посао, да ли разумеју упутства и да ли посао врше у складу са планираним приступом ангажовања ревизије.
- Разматрање значајних питања која се појаве током ревизијског ангажовања, разматрање њиховог значаја и прилагођавање планираног приступа.
- Идентификовање питања у вези са којима су неопходне консултације или мишљења искуснијих чланова тима током ревизијског ангажовања.

Преглед

Одговорност за преглед (види параграф 16)

A16. У складу са ISQC, политике и процедуре фирме у вези са одговорношћу за преглед рада се базирају на потреби да преглед рада извршеног од стране мање искусних чланова тима, врше искуснији чланови тима.

A17. При прегледу се разматра:

- Да ли је рад извршен у складу са професионалним стандардима и применљивим регулаторним и законским захтевима;
- Да ли постоје значајна питања која треба даље разматрати;
- Да ли су извршене потребне консултације и да ли су резултирајући закључци документовани и спроведени;
- Да ли постоји потреба да се ревидира природа, период и обим извршеног рада;
- Да ли извршени рад подржава закључке и да ли је на одговарајући начин документован;
- Да ли прикупљени докази на одговарајући начин и у довољној мери подржавају ревизорски извештај; и
- Да ли су постигнути циљеви дефинисани процедурама ангажовања.

Преглед извршеног рада од стране партнера ангажовања
(видети параграф 17)

A18. Благовремени прегледи следећих ставки, од стране партнера ангажовања у одговарајућим фазама ангажовања омогућавају благовремено решавање значајних питања, на задовољство партнера ангажовања и на дан или пре објављивања извештаја ревизора:

- Критична просуђивања, посебно она која се односе на проблематична или спорна питања идентификована током ангажовања;
- Значајне ризике; и
- Друга питања која партнер ангажовања сматра значајним.

Партнер ангажовања не мора, али може, да прегледа целокупну ревизијску документацију. Међутим, у складу са ISA 230, партнер документује обим и време прегледа:

A19. Нови партнер ангажовања који је преузео ревизију која је у току, може применити одредбе описане у параграфу А18 које се тичу процедуре прегледа рада извршеног до датума промене партнера, како би адекватно преузео одговорности партнера ангажовања.

Разматрања релевантна за случај ангажовања члана тима који поседује стручност у специјалистичкој области рачуноводства или ревизије
(видети параграфе 15-17)

A20. Уколико је ангажован члан тима који је стручан у некој специјализованој области рачуноводства или ревизије, управљање, надзор и преглед рада тог члана тима може укључивати следеће:

- Договор са тим чланом о природи, делокругу и циљевима његовог рада; и у складу са тим, улоге, природа, временски оквири и обим комуникације између тог члана и других чланова тима на ангажовању.
- Процену адекватности рада члана тима, укључујући и релевантност и основаност налаза или закључака члана тима и њихова доследност са другим ревизијским доказима.

Консултације (видети параграф 18)

A21. Ефективне консултације о значајним техничким, етичким и другим питањима у оквиру фирме, или где је то применљиво, ван фирме, се могу постићи уколико особе које се консултују:

- Добију релевантне чињенице које ће им омогућити да дају савет који је заснован на чињеницама; и
- Имају одговарајуће знање, позицију и искуство.

A22. Може бити прикладно да се тим који ради на ангажовању консултује и изван фирме, на пример, уколико фирма не поседује одговарајуће интерне ресурсе. У овом случају може се искористити предност саветодавних служби других фирми, професионалних и регулаторних тела, или комерцијалних организација које пружају релевантне услуге контроле квалитета.

Контролни преглед квалитета ангажовања

Завршетак контролног прегледа квалитета ангажовања пре датума који носи извештај ревизора
(видети параграф 19(ц))

A23. ISA 700 (ревидиран) налаже да извештај ревизора није датиран пре датума када је ревизор прикупио довољно адекватних доказа на којима заснива мишљење о финансијским извештајима. У случајевима ревизије финансијских извештаја ентитета котираних на берзи или уколико ангажовање испуњава критеријуме неопходне за контролни преглед квалитета ангажовања, такав преглед помаже ревизору да установи да ли је прикупљено довољно адекватних доказа.

A24. Спровођење контролног прегледа квалитета ангажовања благовремено током фаза ангажовања, омогућава да се значајна питања разреше на начин који је по мишљењу лица које обавља контролу квалитета ангажовања задовољавајући, и пре или на дан издавања извештаја.

A25. Завршетак контролног прегледа квалитета ангажовања подразумева да је лице које обавља контролу квалитета ангажовања испунило све захтеве који су наведени у параграфима 20-21, и где је то применљиво, усклађеност са захтевима параграфа 22. Документација о контролном прегледу квалитета ангажовања може бити комплетирана након датума ревизијског извештаја, као део комплетирања коначног досијеа ревизије. ISA 230 установљава захтеве и даје упутства у вези са овом темом.

Природа, обим и време контролног прегледа квалитета ангажовања
(видети параграф 20)

A26. Стална пажња у погледу промена околности омогућава партнеру ангажовања да препозна ситуацију у којој је неопходан контролни преглед квалитета ангажовања, иако се можда, на почетку ангажовања, није захтевао такав преглед.

A27. Обим контролног прегледа квалитета ангажовања може зависити од, између осталог, комплексности ревизијског ангажовања, од тога ли да ли се ентитет котира на берзи, и ризика да извештај ревизора неће бити одговарајући у датим околностима. Спровођење контролног прегледа квалитета ангажовања не умањује одговорност партнера на ангажовању у вези са ревизијским ангажовањем и спровођењем тог ангажовања.

Контролни преглед квалитета ангажовања код котираних ентитета (видети параграф 21)

A28. Када се примењује ISA 701 закључци које доноси тим који ради на ангажовању приликом формулисања извештаја ревизора обухватају утврђивање:

- Кључних ревизијских питања која ће бити укључена у извештај ревизора;
- Кључних ревизијских питања која неће бити саопштена у извештају ревизора у складу са параграфом 14 стандарда ISA 701, ако постоје; и
- Ако је применљиво, у зависности од чињеница и околности ентитета и ревизије, да не постоје кључна ревизија питања која се саопштавају у извештају ревизора.

Поред тога, разматрање предложеног извештаја ревизора у складу са параграфом 20 (б) укључује разматрање предложеног текста који се укључује у одељак Кључна ревизијска питања.

A29. Друге ставке које су значајне за оцену просуђивања извршених од стране тима на ангажовању могу бити размотрене приликом контролног прегледа квалитета ангажовања код котираних ентитета су:

- Значајни ризици идентификовани током ангажовања у складу са ISA 315 (ревидиран)¹ као и одговори на те ризике у складу са ISA 330 укључујући и процену и одговоре на ризике од криминалне радње у складу са ISA 240.
- Извршена просуђивања, поготово у односу на материјалност и значајне ризике.
 - Значај и природу коригованих и некоригованих погрешних исказа идентификованих током вршења ревизије.
 - Да ли су размотрена одговарајућа питања о којима треба обавестити руководство и лица овлашћена за управљање, и уколико је то потребно регулаторна тела?

Ова питања, у зависности од околности, се могу применити и на контролни преглед квалитета ангажовања ревизија финансијских извештаја других ентитета.

Разматрања која су специфична за мање ентитете (видети параграфе 20-21)

A30. Поред ревизије финансијских извештаја котираних ентитета, контролни преглед квалитета ангажовања је обавезан за ревизијска ангажовања која испуњавају критеријуме које је установила фирма која одређује ангажовања која треба да прођу контролни преглед квалитета ангажовања. У неким случајевима може се десити да ни једно од ревизијских ангажовања фирме не испуњава критеријуме због којих би требало да буде извршен преглед.

Разматрања која су специфична за јавни сектор (видети параграфе 20-21)

A31. У јавном сектору, ревизор који је именован законом (на пример, главни ревизор, или нека друга адекватно квалификована особа у име главног ревизора), може имати улогу која је еквивалентна улози партнера ангажовања са целокупном одговорношћу за ревизије у јавном сектору. У таквим околностима, уколико је то применљиво, избор лица које врши контролни преглед квалитета ангажовања укључује разматрање потребе за независношћу од ентитета чија се ревизија врши и способности лица које врши контролни преглед квалитета ангажовања да изврши објективну процену.

A32. Котирани ентитети, који се наводе у параграфима 21 и A28, нису уобичајени у јавном сектору. Међутим, може бити и других ентитета јавног сектора који су значајни због своје величине, сложености или јавног интереса и који, из тог разлога, имају широк спектар заинтересованих

страна. Пример оваквих ентитета су корпорације у власништву државе и јавна предузећа. Сталне трансформације унутар јавног сектора могу резултирати појавом нових врста значајних ентитета. Не постоје фиксно утврђени критеријуми на основу којих се процењује значај. Међутим, ревизори у јавном сектору процењују који ентитети су довољно значајни да би се оправдало спровођење контролног прегледа квалитета ангажовања.

Надзор

(види параграф 23)

A33. Стандардом ISQC 1 се захтева да фирма установи процес надзора, осмишљен тако да пружи разумно уверавање да су политике и процедуре које се односе на систем контроле квалитета релевантне, адекватне, оперативне и применљиве у пракси.

A34. Приликом разматрања недостатака који могу да утичу на ангажовање ревизије, партнер ангажовања разматра мере које је фирма преузела како би поправила ситуацију и да ли их партнер ангажовања сматра прихватљивим у контексту те ревизије.

A35. Недостатак у систему контроле квалитета фирме не мора обавезно да указује да одређено ревизијско ангажовање није обављено у складу са професионалним стандардима и применљивим законским и регулаторним захтевима, или да извештај ревизора није одговарајући.

Документација

Документација о консултацијама

(види параграф 24(д))

A36. Документација о консултацијама са другим професионалцима у вези са проблематичним и спорним питањима, која је комплетна и детаљна доприноси разумевању:

- Предмета консултације; и
- Резултата консултације, укључујући донете одлуке, основе за те одлуке и начин на који су примењене.

¹ISQC 1, *Контрола квалитета фирми које врше ревизију, преглед финансијских извештаја, друга ангажовања на основу којих се пружа уверавање и сродне услуге*, параграф 11.

²де је то релевантно, термине “партнер на ангажовању”, “партнер”, и “фирма” треба читати у контексту еквивалентних појмова у јавном сектору.

³ISA 620, *Коришћење резултата рада стручњака ангажованог од стране ревизора*, параграф 6(а), дефинише појам “стручњака.”

⁴ISA 610 (ревидиран 2013. године) *Коришћење резултата рада интерних ревизора* утврђена су ограничења примене директне помоћи. Такође је наведено да законом или регулативом може да буде забрањено екстерном ревизору да користи директну помоћ интерних ревизора. Сходно томе, коришћење директне помоћи је ограничено на ситуације када је то експлицитно дозвољено.

ISA 230, *Ревизијска документација*, параграфи 8-11, и параграф А6.

ISQC 1, параграф 27(а)

⁵ISA 200, *Општи циљеви независног ревизора и спровођење ревизије у складу са Међународним стандардима ревизије*, параграф 15

ISQC 1, параграф 33.

ISA 230, параграф 9(ц)

⁶ISA 700 (ревидиран), *Формирање мишљења и извештавање о финансијским извештајима*, параграф 49.

ISA 230, параграфи 14-16.

⁷ISA 701, *Саопштавање кључних ревизијских питања у извештају ревизора*

⁸ISA 315 (ревидиран), *Идентификовање и процена ризика материјално погрешних исказа путем разумевања ентитета и његовог окружења*

⁹ISA 330, *Ревизорски поступци као одговор на процењене ризике*

¹⁰ISA 240, *Одговорност ревизора за разматрање криминалних радњи у ревизији финансијских извештаја*

ISQC, παραγραφ 48.